

ΕΤΟΣ 67ον

17 Φεβρουαρίου 2019

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 7 (3429)

ΓΝΗΣΙΑ ΚΑΙ ΝΟΘΟΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑ

Κατά την είσοδο στην καταναυκτική περίοδο του Τριωδίου ή Ἐκκλησία μας σπεύδει νά μᾶς θυμίσει τή σαφή διάκριση μεταξύ τῆς γνήσιας ἀπό τή νόθο εὐσέβεια. Στό ξεκίνημα τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα, πού σέ λίγο θά ἐνταθεῖ καί μέ τήν εἴσοδο στή Μεγάλη Σαρακοστή, μᾶς ἐπισημαίνει τόν κίνδυνο τῆς ἐκτροπῆς στήν ὑποκρισία, πού ἀπειλεῖ νά ἀχρηστέψει κάθε κόπο γιά τήν καλλιέργεια τῶν ἀρετῶν. Καί δέν εἶναι μόνο τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα μέ τήν παραβολή τοῦ τελῶνη καί τοῦ φαρισαίου πού τόσο παραστατικά καταγγέλλει αὐτόν τόν κίνδυνο. Καί τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα στόν ἴδιο τόνο τό ἴδιο μήνυμα θέλει νά μεταδώσει: τήν ἀνάγκη ἐπαγρύπνησης, γιά νά μὴν ἐκπέσουμε στήν ψευδή εὐσέβεια.

Φαρισαῖος μέ φρόνημα τοῦ τελῶνη

Λίγο πρὶν, στό ἴδιο (τρίτο) κεφάλαιο τῆς δεύτερης ἐπιστολῆς πρὸς τόν Τιμόθεο, ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρεται σ' ἐκείνους πού «παρουσιάζουν μέν τό ἐξωτερικό σχῆμα τῆς εὐσέβειας, ἔχουν ὅμως ἀρνηθεῖ τήν ἀληθινή δύναμή της». Καί μιλώντας μέ πιό σκληρή γλώσσα τοὺς χαρακτηρίζει «κατεφθαρμένους τόν νοῦν καί ἀδόκιμους περὶ τήν πίστιν». Συνιστᾷ, λοιπόν, στόν Τιμόθεο νά τοὺς ἀποφεύγει.

Σέ ἀντίθεση μέ αὐτούς τοὺς δῆθεν «εὐσεβεῖς» χριστιανούς ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναγκάζεται νά ἀναφερθεῖ στόν ἑαυτό του, χωρὶς ὅμως καμιά διάθεση φαρισαϊκῆς περιαυτολογίας. Σέ ἄλλη ἐπιστολή του, βέβαια, δέν ντρέπεται νά ὁμολογήσει ὅτι ὑπῆρξε «κατά νόμον φαρισαῖος», καί μάλιστα «κατά τήν ἐν νόμῳ δικαιοσύνην ἄμεμπτος». Ὅμως ὅλα αὐτά πού κάποτε τά νόμιζε κέρδη, αὐτά τώρα πού πίστεψε στόν Χριστό τά θεωρεῖ ζημία (Φιλ. 3,5). Θά ἦταν λοιπόν ἀδικία νά ἀποδώσουμε μομφή φαρισαϊσμοῦ στόν πρωτοκορυφαῖο ἅγιο Ἀπόστολο, ὁ ὁποῖος ξεπερνάει πλεόν σέ ταπείνωση τόν τελῶνη τῆς παραβολῆς, χαρακτηρίζοντας τόν ἑαυτό του «ἐκτρωμα» καί «πρῶτο ἀπό ὄλους τοὺς

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15)

Οἱ ἐν Κυρίῳ διωγμοί

Τέκνον Τιμόθεε, παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. Οἷους διωγμούς ὑπήνεγκα! Καί ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. Καί πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χειρὸν, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ἀμαρτωλοῦς». Ἦτσι, ὄντας σίγουρος ὅτι ὁ Τιμόθεος δὲν θά παρεξηγήσει αὐτὴ τὴν ἀναφορά του στοὺς κόπους του, τοῦ θυμίζει τὴν ἐμπειρία τῆς κοινῆς τους μέχρι τότε πορείας.

Τὰ κριτήρια τῆς γνήσιας εὐσέβειας

Πρόκειται γιὰ μιά πλούσια ἐμπειρία κοινῆς ἀποστολικῆς ζωῆς, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Τιμόθεος εἶχε ὀλη τὴν ἀνεση νὰ διαπιστώσει κατὰ πόσο ἡ εὐσέβεια τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἦταν νόθος ἢ ἀληθινή. Χόρτασε ἀπὸ τὴν ἀνόθευτη διδασκαλία του, εἶδε τὸ φωτεινὸ του παράδειγμα, ἔζησε τὴ φλογερὴ του πίστη, κατάλαβε τὴν ἀγαθὴ του διάθεση, γεύθηκε τὴ μακροθυμία καὶ τὴ γνήσια ἀγάπη του καί, τέλος, θαύμασε τὴν ἀνεξάντλητη ὑπομονὴ του. Ἦξερε τοὺς διωγμοὺς τοῦ Παύλου στὴν Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας, ὅπου οἱ Ἰουδαῖοι ξεσήκωσαν τοὺς ἄρχοντες καὶ καταδίωξαν τοὺς ἀποστόλους, Παῦλο καὶ Βαρνάβα, «ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν». Θυμόταν ὅτι στὸ Ἰκόνιο σχεδιάστηκε λιθοβολισμὸς τοῦ Παύλου, τὸν ὁποῖο τελικὰ δὲν ἀπέφυγε στὰ Λύστρα· καὶ μάλιστα τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, νομίζοντας ὅτι πέθανε.

Εἶναι λοιπὸν ξεκάθαρο γιὰ τὸν Τιμόθεο ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος –ὅπως θά βεβαιώσει καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος– δὲν εἶναι «οὔτε κενόδοξος οὔτε φιλόδοξος. Καί ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπαριθμεῖ ὄχι γιὰ νὰ κάνει ἐπίδειξη ἀλλὰ γιὰ νὰ παρηγορήσει καὶ νὰ στηρίξει τὸ τέκνο του». Ἦλλωστε, πῶς θά μπορούσε νὰ συμβιβασθεῖ ἡ νοσηρὴ εὐφορία καὶ καύχηση τοῦ ὑποκριτῆ μέ τὴ γνήσια ἀγάπη τοῦ Ἀποστόλου γιὰ τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ κακοπάθεια; Τὸ αὐθεντικὸ ἠχεῖο τῶν λόγων τοῦ Παύλου, ὁ Χρυσορρήμων, ἀποδίδει γλαφυρότατα τὸ μήνυμα τοῦ πνευματικοῦ πατέρα πρὸς τὸ παιδί του: «Ἀπὸ αὐτὰ πού πέρασα μπορεῖς νὰ μάθεις ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴν περάσει θλίψεις αὐτὸς πού πολεμάει τὸ κακό. Εἶναι ἀδιανόητο ὁ ἀληθινὸς ἀθλητὴς νὰ ζεῖ μέσα σὲ τρυφὴ καὶ ἀνεσεις. Ἦλλοι εἶναι οἱ καιροὶ τῆς ἀνεσης. Τώρα εἶναι καιρὸς ἀγῶνων, θλίψεων καὶ

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Παιδί μου Τιμόθεε, παρακολούθησες τὴν διδασκαλίαν μου, τὸν τρόπον τῆς ζωῆς, τὴν πρόθεσιν, τὴν πίστιν, τὴν μακροθυμίαν, τὴν ἀγάπην, τὴν ὑπομονήν, τοὺς διωγμούς, τὰ παθήματα, τὰ ὅποια μοῦ συνέβησαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, εἰς τὸ Ἰκόνιον, εἰς τὰ Λύστρα. Πόσους διωγμούς ὑπέφερα καὶ ἀπὸ ὅλα μὲ ἔσωσεν ὁ Κύριος. Καὶ ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ ζήσουν εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ θὰ διωχθοῦν. Πονηροὶ ὅμως ἄνθρωποι καὶ ἀπατεῶνες θὰ προκόψουν εἰς τὸ χειρότερον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ ὅμως, μένε εἰς ἐκεῖνα πού ἔμαθες καὶ διὰ τὰ ὅποια ἀπέκτησες βεβαιότητα, διότι ξέρεις ἀπὸ ποιὸν τὰ ἔμαθες, καὶ διότι ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας ξέρεις τὰ ἱερὰ γράμματα, τὰ ὅποια ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ σέ ὀδηγήσουν εἰς τὴν σοφίαν πρὸς σωτηρίαν διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

πειρασμῶν». Μέσα ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδρώτες καὶ πόνους θὰ ἔρχεται ἡ γνήσια προκοπὴ στὴν ὑπομονή, στὴν πίστη, στὴν ἀγάπην, σὲ ὅλες τίς ἀληθινές ἀρετές.

Ἄταλάντευτη πορεία στὰ ἴχνη γνησίων διδασκάλων

Ἀντίθετα, οἱ πονηροὶ καὶ οἱ ὑποκριτές θὰ «προκόβουν» προχωρώντας ἀπὸ τὸ κακὸ στὸ χειρότερο· καὶ τί χειρότερο ἀπὸ τὸ νὰ πηλοῦν ὄχι μόνο τοὺς ἀλλοίους ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιο τους τὸν ἑαυτό. Ἦλως οἱ πονηροὶ καὶ οἱ γόντες νὰ προκόβουν καὶ ἀριθμητικά, ἀφοῦ τὸ χάρμα τῶν παθῶν, καὶ ἰδιαίτερα τῆς οἴησης καὶ τῆς ὑπερηφάνειας, γοητεύει καὶ παρασύρει πολλοὺς. Θὰ τὸ ἐπισημάνει κι αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴ συνέχεια τῆς ἐπιστολῆς του στὸν Τιμόθεο. Τὸν προειδοποιεῖ ὅτι «θὰ ἔρθει καιρὸς, πού οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ ἀνέχονται τὴν ὑγιὴ διδασκαλίαν, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τίς ἐμπαθεῖς ἐπιθυμίες τους θὰ ἀκοῦνε πηλεμένους διδασκάλους –καὶ τέτοιοι εἶναι πολλοί– πού τοὺς τέρπουν τὰ αὐτιά».

Παρόλα αὐτά, δὲν πρέπει νὰ πτοεῖται ὁ ἀληθινὸς ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου. «Ἐσὺ, Τιμόθεε», τοῦ λῆγει, «νὰ μένεις ἀκλόνητος σ' ἐκεῖνα πού ἔμαθες καὶ βεβαιώθηκες γιὰ τὴν ἀλήθειάν τους ἀπὸ προσωπικὴ πείρα· γιατί ξέρεις καλὰ ἀπὸ ποιὸν δάσκαλο τὰ ἔμαθες». Τοῦ θυμίζει βέβαια ὅτι τράφηκε μὲ τὸ γάλα τῆς πίστες ἤδη ἀπὸ τὴ βρεφικὴ του ἡλικία, ἔχοντας μπτέρα καὶ γιαγιά τίς εὐλαβέστατες Εὐνίκη καὶ Λωίδα. Ὁ δάσκαλος ὅμως πού ἐπηρέασε καθοριστικὰ τὸν Τιμόθεο εἶναι ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Πρόκειται γιὰ τὸν ἰδανικότερο δάσκαλο, ὁ ὁποῖος συνδύασε ὄχι ἀπλῶς τὴν ἄσκηση τῶν ἔργων ἐνός ἄμμεπτου φαρισαίου μὲ τὸ ταπεινὸ φρόνημα τοῦ τελῶνι, ἀλλὰ τὴν «ὑπὲρ πάντας»

17 Φεβρουαρίου 2019: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχή Τριωδίου)
Θεοδώρου μεγαλομ. Τήρωνος († 307). Μαριάμνης ἀδελφῆς ἀποστ. Φιλίππου (α΄ αἰ.).
Μαρκιανοῦ καί Πουλχερίας βασιλέων. Θεοσπρίτου ὁσίου, Θεοδώρου
νεομάρτυρος ἐν Μυτιλήνῃ († 1795).
Ἦχος: πλ. α΄ – Ἐωθινόν: Ε΄ – Ἀπόστολος: Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15 – Εὐαγγέλιον: Λκ. ιη΄ 10-14.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 24 Φεβρουαρίου, τοῦ Ἀσώτου.
Ἀπόστολος: Β΄ Κορ. δ΄ 6-15 – Εὐαγγέλιον: Λκ. ιε΄ 11-32.

κακοπάθεια τοῦ πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου μέ τήν τέλεια ἀγάπη· μία ἀγάπη πού τόν ἔκανε νά εὐχεται –ἂν ἦταν δυνατόν– νά χωρισεῖ ἀπό τόν Χριστό καί νά χάσει τήν ψυχή του, γιά νά σωθοῦν οἱ πατριῶτες του Ἰσραηλίτες (Ρωμ. 9,3).

Ἄρχιμ. Β.Λ.

Νέα ἔκδοση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Χρήστου Σπ. Βούλγαρη, Ὁμ. Καθηγ. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
(Α΄ ἔκδοση, διαστάσεις 17Χ24 ἐκ., σελ. 864)

Ὁ Ὁμότιμος Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Χρήστος Βούλγαρης, μέ τή μακρά ἐπιστημονική ἐνασχόλησή του μέ τήν ἔρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὑπομνηματίζει τό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον.

Στήν πολύπλοκη, πολυσχιδή καί κοπιώδη παρούσα ἐργασία ὁ συγγραφέας διαφωτίζει τίς πτυχές καί ἰδιομορφίες τοῦ ἱεροῦ κειμένου, προσεγγίζοντας τό Μυστήριον τῆς Θείας Οἰκονομίας καί γενικῶς τά γεγονότα τῆς ἐπίγειας ζωῆς καί τῆ διδασκαλία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ διάρθρωση τοῦ ἔργου εἶναι ἡ ἐξῆς: Προηγεῖται ἐκτενῆς εἰσαγωγή στό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον καί ἔπεται τό κείμενο μέ τόν ἔρμηνευτικό ὑπομνηματισμό του ἀνά στίχο, σέ 66 κεφάλαια. Ὁλοκληρώνεται μέ τή βιβλιογραφία.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (δδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἐβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιού 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδόσις - Διευθυντής· Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξι, τπλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωσι, τπλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ΄ ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδίκτυου: www.apostoliki-diakonia.gr

---